

SLAKTIÐ

SOLEIÐIS
SKULU
SKINN-
INI HAG-
REIÐAST

Oikos hevur
nakrar
leiðbeiningar um,
hvussu skinnini,
sum felagið tekur
ímóti, skulu
viðfarast, áðrenn
tey verða saltað

VILMUND JACOBSEN

Felagið í Bø - Oikos - sum aftur í heyst keypir seyðaskinn, hevur fest á blað, hvussu tey ynskja, at skinnini verða hagreidd undir og eftir fletting.

Felagið visir á, at áðrenn fjallgongu og fletting, skal boðast frá í góðari tíð, nær farið verður á fjall. Mælt verður til, at sagt verður frá dagin fyri fjalldagin - og í seinasta lagi sama morgun, sum farið verður á fjall.

Hetta er neyðugt, tá tað er eitt krav, at djóralækni skal síggja seyðin, meðan hann er á lívi.

Tá seyðurin verður flettur, skulu beinini skerast ígjøgnum - og tískil skulu beinini ikki verða "rørformað", tá skinnið verður saltað.

Eins og beinini skulu skerast upp, skal halin eisini skerast aftur ígjøgnum.

So skjótt, sum flett er, skal skinnið sleppa at kólna.

Oikos leggur dent á tann stóra týðning tað hevur, at skinnið er kalt, áðrenn tað verður lagt í rúgvu. Um ikki, rotnar skinnið og spillist eftir nøkrum tímum.

Tá skinnið verður kølt niður, skal roðið venda upp í einar 15 minuttir, og síðan skal roðið aftur venda niður eftir, so roðið ikki skortnar.

Oikos tilskilar sær sjálvsagt eisini rætt til at vraka vánalig og rotin skinn.

Í fjør heyst fóru øll seyðaskinnini, sum Oikos annars plagar at keypa, í brenniovnin hjá IRF. Nú ger felagið í Bø enn eina roynd at gagnnýta skinnini

Oikos
tekur eitt
tak aftrat

- Vit miðja eftir at keypa eini
20.000 seyðaskinn í ár, sigur Helga
Nordendal hjá Oikos í Bø

VILMUND JACOBSEN

Felagið Oikos, sum hevur heimstað í Bø, tekur aftur í heyst ímóti seyðaskinum. Í fjør heyst var eingin móttøka, men tey, sum standa aftan fyri felagið, hava gjørt av at herja á aftur í heyst.

Tað var í 2001, at Jógvan Nordendal, bóndi í Bø, byrjaði at keypa seyðaskinn. Tey byrjaðu varisliga, og fyrsta árið vórðu nøkur hundrað skinn keypt, saltaði og útflutt. Sum tíðin leið, vórðu fleiri móttøkur skipaðar kring landið, og talið av skinum gjørdist fleiri túsund.

Móttøkur kring landið

Helga Nordendal sigur, at tey miðja eftir at keypa eini 20.000 skinn í heyst, og eins og undanfarin ár verða nakrar mót-

tøkur skipaðar kring landið.

- Her kunnu fólk, sum hava seyð, sleppa av við skinnini, sum veitarar, ið Oikos samstarvar við, síðan salta. Tá so slaktið er av, fara vit á staðið og heinta saltaðu skinnini.

Hon visir á, at Oikos koyrir eisini út og heintar skinn, sum tey sjálvi salta.

- Í dag eru vit í Kunoy og heinta skinn, men vit koyra sjálvandi ikki so langan veg eftir nøkrum fáum skinum, tí tað letur seg ikki gera, sigur Helga Nordendal.

Djóralæknin í sving

Oikos hevur í fleiri ár havt samstarv við føroyskan djóralækna, sum býr í Danmark og sum er heima í Føroyum, tá fjøllini verða gingin. Djóralæknin er komin heim til Føroya og er longu farin í sving.

Men, felagið hevur eisini samstarvað við aðrar djóralæknar, tá tað ikki letur seg gera hjá einum djóralækna at ferðast kring landið so hvørt, sum fjøllini verða gingin.

Tað er serliga í heystfrítíðini, at nógv fjøll verða gingin, og mest er at gera.

- Djóralæknin ferðast kring landið og sýnar seyðin, og hetta er eitt krav hjá heilsumyndugleikunum fyri at sleppa at útflyta seyðaskinnini, sigur hon.

Tað reint praktiska

Nú eingin móttøka var í fjør og øll seyðaskinnini, sum Oikos annars plagdi at taka ímóti, endaðu á brennistøðini hjá IRF, vónar Helga Nordendal, at alt fer at spæla væl av, og at heilsumyndugleikarnir enn einaferð verða at tosa við.

- Soleiðis, sum skipanin hevur verið seinnu árinum, hevur tað borið til at rikið hetta virksemi, men verða tingini gjørd alt ov trupul og ómøgulig, kann alt detta niðurfyri, tí tað reint praktiskt ikki ber til, leggur hon aftrat.

Tær flestu móttøkur, sum hava verið seinnu árinum kring landið, verða eisini í heyst. Tó verður eingin móttøka í Suðuroy hesaferð.

Hvítu skinnini trupul

Tað eru serliga tey hvítu skinnini, sum eru trupul at selja. Hinvegin spyr útlendski marknaðurin dúgliga eftir teimum gráu og morreyðu skinnunum.

- Høvdu bøndur í størri mun

havt seyðalitirnar í huga, tá lomb verða sett við, og veðragjólingar verða sleptir í hagan, høvdu vit kanska havt eitt sindur minni tal av hvítum seyði og meira av blandaðum liti, sigur Helga Nordendal.

Hon visir á, at tey, sum standa fyri móttøkunum kring landið, fara at vegleiða bøndur og eigarar annars, sum koma við seyðaskinum til saltingar.

- Vanligt er, at øll lambsskinn verða tikin, og síðan onkur ærs- og veðraskinn, sum eru grá/ morreyð, leggur hon aftrat.

Djóralækni og útflutningur

Sum skilst, eru 300.000 krónur settar av á figgjarlógini fyri í ár, sum søkjast kann um til útreiðslur fyri djóralækna-tænastur og útflutning.

Helga Nordendal visir á, at tá ES byrjaði at seta treytir fyri innflutningi av seyðaskinum, og djóralækni skuldi út at sýna livandi seyð, var ein ávísur stuðul fyri hvørt skinn. Men, eftir nøkrum árum var stuðulin burtur aftur - uttan, at tey, sum taka ímóti skinum, fingi nakra fráboðan um tað.

- Sjálvandi eigur tað at gera mun, at tað almenna nú aftur stuðlar undir fyri at dekkja útreiðslur til djóralækna og í samband við útflutning, sigur Helga Nordendal, sum heldur tað vera stórt spell, um seyðaskinn ikki koma til sættis heldur enn at enda í brenniovninum hjá IRF á Hagaleiti.